

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році

Іноземні мови Навчання має базуватись на компетентнісному підході, основними складовими якого є: • комунікативна компетентність (усне і письмове мовлення в різних ситуаціях); • соціокультурна компетентність (знання про культуру країни, мова якої вивчається, та її співвідношення з рідною культурою); • стратегічна компетентність (уміння компенсувати прогалини в знаннях і знаходити шляхи досягнення комунікативної мети); • цифрова компетентність (використання онлайн-інструментів для вивчення мови та комунікації). Учитель / учителька має створювати умови для активного навчання, в якому учень / учениця є не пасивним слухачем / слухачкою, а активним учасником освітнього процесу. Ключові трансформації у вивченні іноземної мови у 8 класі НУШ: • Відбувається перехід від особистісних тем до обговорення соціально значущих тем та абстрактних понять: наукові явища, екологія, медіаграмотність та вибір професії тощо. Разом з тим мультидисциплінарні зв'язки збільшують свою присутність задля розвитку комунікаційних навичок і використання мови як інструменту в майбутньому. • Акцент у граматиці зміщується на засвоєння складних синтаксичних конструкцій (умовні речення, непряма мова, пасивний стан), що використовуються для висловлення гіпотез та аналізу інформації. • Ключовий фокус – на розвитку навичок аргументованого письма та говоріння. Учні та учениці переходять від простих описів до створення аналітичних текстів, таких як есе та відгуки. • Проектна діяльність та групова взаємодія стають основними інструментами для розвитку критичного мислення, навичок співпраці та соціальної відповідальності. 18 • Мультимедійні та онлайн-ресурси використовуються системно для занурення учнівства у живе мовне середовище та розвитку навичок роботи з інформацією в сучасному світі. У контексті ключових трансформацій у межах проекту «Підтримка дистанційного навчання англійської мови», реалізованого Американськими Радами з міжнародної освіти у співпраці з Міністерством освіти і науки України та за підтримки Регіонального офісу з англійської мови Посольства США була розроблена Типова програма підвищення кваліфікації вчителів/вчительок англійської мови закладів загальної середньої освіти «Програма віддаленого навчання англійської мови для закладів загальної середньої освіти». Програма затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 09.05.2023 № 539. Для практичного використання та на допомогу вчителівству в межах проекту підготовлено навчально-методичний посібник для вчителівства англійської мови «Поглиблюємо розуміння віддаленого навчання». У 8 класі навчання іноземної мови має на меті формування і розвиток комунікативної компетентності учнів та учениць, що включає вміння ефективно спілкуватися в усній і письмовій формі в реальних життєвих ситуаціях, використовувати мову як засіб пізнання, самовираження та міжкультурної взаємодії, а також сприяє розвитку критичного мислення, творчості, толерантності та навичок самостійного навчання упродовж життя. Відповідно до Концепції НУШ, основний акцент зміщується з простого засвоєння граматики та лексики на використання мови як інструменту для спілкування, пізнання світу, самоідентифікації та культурного збагачення. Під час реалізації навчання іноземних мов з міждисциплінарним підходом необхідно звертати увагу на чутливість учнівства до певних тем та уникати їх потенційно контраверсійного сприйняття. Наприклад, вивчення теми «Історичних фігур» з акцентом на глобальні події та постаті, що мали вплив на політичний та соціальний розвиток без

насильницьких та інших деструктивних дій. При плануванні занять з розвитку навичок аудіювання рекомендуємо передбачати таку навчальні діяльність учнівства: ● виконання вправ на передбачення теми тексту чи уроку для підвищення мотивації та зацікавленості учнів та учениць (припущення щодо теми на основі картинки, на основі ключових слів); ● прослуховування автентичних текстів для розуміння загальної думки мовця; ● прослуховування одного тексту двічі або більше; ● попереднє вивчення від 3 до 5 слів, які є ключовими для розуміння тексту; ● виконання різних прав залежно від мети уроку (наприклад, розуміння теми тексту: розгорнуте питання, розуміння детальної інформації з тексту: доповнення речень з тексту 1-2 словами, розуміння тексту дослівно: доповнення всього тексту ключовими словами); ● обов'язкове обговорення почутого після виконання основних вправ для 1) висловлення своєї думки про почуте, 2) створення подібного тексту на таку ж тему, 3) використання лексики, що була вивчена. 19 При плануванні занять з розвитку навичок говоріння радимо передбачити: ● обов'язкову наявність model-text для надання прикладу тексту, що буде реалізовуватися протягом уроку; ● роботу в групах і парах під час створення тексту будь-якого формату і теми; ● використання інструментів фідбеку під час першої презентації тексту та застосування наданих рекомендацій під час фінального варіанту тексту; ● вивчення набору виразів (до 7 виразів) для використання у тексті будь-якого формату і теми; ● для додаткової самостійної роботи учнівства: аудіо-або відеозапис з виголошенням тексту на тему уроку (рекомендовано використовувати для фінального варіанту тексту). При плануванні занять з розвитку навичок письма радимо передбачити: ● рекомендовано надавати model-text з використанням необхідної формули і мовних кліше. ● забезпечувати можливість написання плану та розгорнутої чернетки з подальшим наданням фідбеку на обидва види роботи; ● вивчення мовних конструкцій, необхідних для написання тексту обраного жанру; ● написання текстів на одну тему в різних жанрах для висвітлення різниці між ними. (наприклад, текст на тему: my favourite book написаний як: лист другу, стаття в журнал, блог, наукова стаття з розбором персонажів, казка з продовженням історії тощо); ● учням / ученицям рекомендовано мати надавати короткі приклади текстів різних жанрів, якими вони повинні користуватися під час розвитку навичок письма протягом року. ● для оцінювання рекомендовано відкрито подавати чек-листи перед написанням плану для концентрації учнів та учениць на ключових правилах написання тексту будь-якого жанру. При плануванні занять з розвитку навичок читання радимо передбачити: ● виконання вправ на передбачення теми тексту чи уроку для підвищення мотивації та зацікавленості учнів та учениць; ● читання автентичних текстів для розуміння загальної думки мовця; ● читання одного тексту двічі або більше; ● попереднє вивчення від 3 до 5 слів, які є ключовими для розуміння тексту; ● виконання різних прав залежно від мети уроку (наприклад, розуміння теми тексту: розгорнуте питання, розуміння детальної інформації з тексту: доповнення речень з тексту 1-2 словами, розуміння тексту дослівно: доповнення всього тексту ключовими словами); ● обов'язкове обговорення прочитаного після виконання основних вправ для 1) висловлення своєї думки про почуте, 2) створення подібного тексту на таку ж тему, 3) використання лексики, що була вивчена. При плануванні занять з розвитку з вивчення систем (лексики та граматики): ● вивчення лексики рекомендовано обмежувати максимумом з 10 слів за урок; 20 ● презентація нової лексики є ефективною в три етапи: пояснення значення, пояснення форми, пояснення вимови; ● у поясненні форми рекомендовано включати частину мови, форми слова з різними варіантами закінчень, варіанти словосполучень, кількість складів, перехідність/неперехідність, зліченість/незліченність; ● у поясненні

вимови слова рекомендовано включати наголос та ініціювати повторення слова класом, групою, учнем/ученицею; ● рекомендовано вивчати лексику з використанням лексичного підходу, а саме: вивчення слів з однієї тематичної групи, вивчення слів одразу з похідними фразами без відривання від можливих контекстів; ● деталі вивчення граматичних тем залежать від рівня обізнаності учнів та учениць. До прикладу, вивчення Present Continuous Passive можемо подати через порівняння з Present Simple Passive та компаративним аналізом функцій цих структур; ● використання формули Test-Teach-Test рекомендоване з класами середнього та високого рівня: перед презентацією нової теми можемо перевірити поточний рівень знань і визначити рівень необхідності заглиблення у певні аспекти теми. Заняття з вивчення лексики, граматики, функціональних структур рекомендовано закінчувати письмовою або усною практикою з мінімальним рівнем підтримки. Фінальні завдання мають бути визначені комунікативною метою і обмежені в темі для реалізації практики вивчених структур. Після виконання даних завдань рекомендовано використовувати інструменти письмового зворотного зв'язку з розбором систематичних помилок, фасилізованих помилок, а також вдалих варіантів використання вивченого.